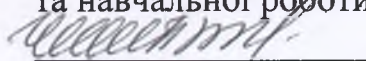

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
Загальноуніверситетські кафедри
Кафедра музичного виховання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 І. ЧХАТАРАШВІЛІ-
ПЕТРАШ

« 08 » 09 2025 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ БАЛЕТНОГО КЛАВІРУ ТА ПАРТИТУРИ»

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

спеціальність _____ 026 Сценічне мистецтво _____

освітня програма _____ Режисура балету (IV курс) _____

Розробник: Фількевич Галина Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
кафедра музичного виховання.

Викладач: Фількевич Галина Миколаївна, кандидат мистецтвознавства, доцент,
кафедра музичного виховання.

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музичного виховання
протокол від 28 серпня 2025 року №7

Завідувач кафедри

Тетяна МИХАЙЛОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-професійної програми:

заслужений діяч мистецтв України,
доцент

(підпис)

Юрій СТАРОСТІН

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ №____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ №____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ №____
(підпис) (П)

на 20__/20__ н.р.,
Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.____.20__ №____
(підпис) (П)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Форма навчання	
	Денна	Заочна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова	
Курс		IV
Семестр		7
Кількість кредитів		3
Загальний обсяг годин		90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	Лекційні	
		4
	Семінарські	
		—
	Практичні	
		4
	Індивідуальні	
		—
	Самостійна робота	
		82
Вид підсумкового контролю		Іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: оволодіння аналізом музичного матеріалу (клавір, партитура) для здійснення творчо-хореографічних задумів.

Завдання: вивчення зв'язків музичних жанрів і форм з балетною музикою; пізнання виражальних можливостей тембрів музичних інструментів.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

РН1 – знати особливості різних музичних жанрів і форм;

РН2 – вміти використовувати ці знання в роботі балетмейстера.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
IV курс / 7 семестр														
Тема 1. Клавір і партитура								22	1		1			20
Тема 2. Музичні жанри і балетна музика								22	1		1			20
Тема 3. Музичні структури і пластичне мислення								22	1		1			20
Тема 4. Синтез мистецтв і сучасна хореографія								24	1		1			22
УСЬОГО:								90	4		4			82

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема I. Клавір і партитура.

Основні поняття:

- 1) розуміння терміну «клавір»; принцип побудови балетного клавіру на різних етапах розвитку хореографічного мистецтва; балетні реформи XVIII–XIX ст.; оновлення танцювальних форм у балетних постановках XX ст.;
- 2) розуміння терміну «партитура»; різні види оркестрів; виражальні можливості інструментів основних груп оперно-симфонічного оркестру.

Ключові слова: клавір, клавірна музика; номерна побудова, дивертисментність, цілісність балетних вистав, симфонізація, Новерр, Доберваль, Тальйоні, Петіпа; партитура, симфонічний оркестр та його склад, групи інструментів, їх образно-виражальні можливості.

Література: Фількевич Г. Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010. – С. 46–103.

Хащеватська С. Інструментознавство: підручник. Вінниця: Нова книга, 2008.

Тема II. Музичні жанри і балетна музика.

Основні поняття: жанри інструментальної музики, їх використання для хореографічних композицій; танцювально-інструментальні жанри і балет; жанри програмно-симфонічної музики як матеріал для творчо-постановчої роботи балетмейстера; роль танцювальних сцен в жанрах музичного театру.

Ключові слова: прелюдія, етюд, ноктюрн; вальс, полонез, полька, болеро, чардаш, марш; симфонічна картина, симфонічна поема; опера-дивертисмент, танець-монолог; засіб характеристики, образно-хореографічне рішення; оперета-«підтанцювка», характеристика персонажа, пластично-танцювальні елементи народного мистецтва; танець – структурний елемент мюзиклу.

Література: Фількевич Г. Основи балетного клавiру та партитури: навчальний посiбник. Київ: Стилос, 2010. – С. 25–45.
Майбурова К. Музичні жанри. Київ: Музична Україна, 1959.

Тема III. Музичні структури і пластичне мислення.

Основні поняття:

- 1) принципи формоутворення в музиці; варіаційна форма в інструментальній музиці й балет; рондо як музична форма та як епізод балетного твору;
- 2) поліфонічні форми в музиці, поліфонія і пластика;
- 3) циклічні форми – сюїта в інструментальній музиці та у балетній виставі; драматургія сонатно-симфонічного циклу.

Ключові слова: повторність, видозмінення, контраст; варіація, рондо, канон, fuga, сюїта, сонатне allegro (сонатна форма), соната, симфонія, інструментальний концерт.

Література: Основи балетного клавiру та партитури: навчальний посiбник. Київ: Стилос, 2010. – С. 5–24.
Юцевич Ю. Музика. Словник-довiдник. Тернопiль: Богдан, 2009.

Тема IV. Синтез мистецтв і сучасна хореографія.

Основні поняття:

- 1) музика і хореографія: дансантизм, симонічний танець, танець модерн; характерні риси балетних вистав ХХ – початку ХХІ ст., що базуються на синтезі різних мистецтв;
- 2) образотворче мистецтво–музика–балет; асоціативно-образне сприйняття творів живопису та скульптур, особливості балетної сценографії;
- 3) балет та екранні мистецтва, форми спілкування балету і кіно та телебачення.

Ключові слова: танцесимфонія, хореодрама, балет-ораторія, компілятивна вистава, фольклорне спрямування; синтез музики і живопису, скульптурні композиції, колорит; фільм-ревю, кіноекранізації балетів, танець як основа кінодії; жанри балетних телепередач; телебалет.

Література: Фількевич Г. Синтез мистецтв і сучасна хореографія: навчальний посiбник. Київ: ПП Кльоц А. О., 2016.
Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час установчої сесії:

1. Пояснення основних положень теоретичного матеріалу 4-х тем.
2. Рекомендації щодо практичного матеріалу за 2–4 темами.
3. Пояснення змісту самостійної роботи за всіма темами.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тема	Завдання	Форма подання	Максимальна кількість балів
<u>Т. I.</u> Клавір та партитура	1) Принципи побудови балетного клавіру на різних етапах розвитку хореографічного мистецтва. 2) Виразальні можливості інструментів основних груп симфонічного оркестру	Письмово	20
<u>Т. II.</u> Музичні жанри і балетна музика	1) Типи танцювальних сцен в опері. 2) Нові танцювальні жанри в опереті ХХ ст. 3) Танець як структурний елемент мюзиклу	Письмово	20
<u>Т. III.</u> Музичні структури і пластичне мислення	1) Сюїта як циклічна форма інструментальної музики 2) Сюїта в балеті	Письмово	20
<u>Т. IV.</u> Синтез мистецтв і сучасна хореографія	1) Жанрова палітра сучасних балетних вистав: танцсимфонія, хореодрама, компілятивна вистава та ін. 2) Власна рецензія на одну з сучасних балетних вистав (на вибір)	Письмово	32

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Змістовність відповідей	5
2. Самостійність мислення	5
3. Вчасність виконання завдань	5

7. ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль неможливий на за очній формі навчання.

Підсумковий контроль – екзамен.

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Жанри інструментальної музики, їх використання для хореографічних композицій.

2. Порівняння ролі танцювальних сцен в опері, опереті, мюзиклі.
3. Синтез образотворчого мистецтва і музики в сучасному балеті.
4. Балет і кіно.
5. Телебалет.

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання	Кількість балів
1. Врахування рівня виконання завдань самостійної роботи	5
2. Ємність і змістовність відповідей на питання екзаменаційного білету	5

8. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

IV курс /7 семестр

За результатами поточного контролю та самостійної роботи				Сума балів
Тема I	Тема II	Тема III	Тема IV	
22	22	22	34	100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	Середній (репродуктивний)
60 – 63	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з	Низький (рецептивно-продуктивний)

		можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Фількевич Г. Основи балетного клавіру та партитури: навчальний посібник. Київ: Стилос, 2010.

Фількевич Г. Синтез мистецтв і сучасна хореографія: навчальний посібник. Київ: ПП Кльоц А. О., 2016.

Допоміжна

Майбурова К. Музичні жанри. Київ: Музична Україна, 1959.

Хашеватська С. Інструментознавство: підручник. Вінниця: Нова книга, 2008.

Чепалов О. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія. Харків: ХДАК, 2007.

Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Богдан, 2009.